Volume I. July No. I.

Рік 1. Липень Число 1.

Наша Сила

МІСЯЧНИК ПРОСЬВІТНИЙ, КРИТИЧНИЙ і ІНФОРМАЦІЙНИЙ

Видає
Українська Видавнича Спілка
в Канаді Наша Сила
Редагує Комітет.

PUBLISHED BY
NASHA SYLA PUBL. CO.
J. WAGNER, MANAGER.
V. KUPCHENKO, SEC. TREAS.

Річна предплата $ 1.00. — Subscription per Year $ 1.00

ЗМІСТ:

Від Видавництва	стор. 1
Не потурай!	5
Наші невдачі	6
На народній ниві	9
Конскрипція	13
Довкола світа	16
З Галичини	18
З Російської України	19
З життя Українців в Спол. Державах	20
З життя канадійських Українців	21
Мої міркування з нагоди соціялістичного віча	25
Сьмішне	27
Провідник по Канаді	28

WINNIPEG MAN. 1913.

Віктор Купченко

Начерк української літературної творчости в Канаді. Українські Вісти 6 травня 1941

Автор цієї статті Віктор Купченко, у скромности своїй не згадав ні словом про себе, хоч його вірші та оповідання відомі нашій читаючій публиці від ряду літ.

Віктор Купченко уродився в селі Берготеті в кіцманецькому повіті на Буковині. До Канади приїхав молодим хлопцем у 1911 році. Його першою літературною спробою був гумористичний вірш у великоднім числі „Канадийського Русина" в 1917 році. (?!) Від того часу Купченко був частим гостем на сторінках української преси в Канаді та в ріжних наших календарях. Його поезії та оповідання відзначаються чистотою мови, легким віршом, а особливо ніжністю. Його різдвяні та великодні вірші мандрують з року на рік по укр. пресі в Америці, колись у Галичині, а навіть у далекій Манджурії. Найновішою і одною з найкращих поем В. Купченка, це „Мій заспів у 50-річчя наших піонірів" що появився в Календарі „Укр. Родини" Мондер на рік 1941

Ч. 1. Вінніпеґ, дня 1. липня 1913 Р. 1.

НАША СИЛА

МІСЯЧНИК ПОСЬБЯЧЕНИЙ ДЛЯ ПРОСЬБІТИ, КРИТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ.

ВИХОДИТЬ 1-го КОЖДОГО МІСЯЦЯ.

Річна передплата для Канади і Америки 1 доляр, для Австрії 6 корон, для Росії 3 рублї. — Цїна окремого примірника 10 центів.

Всї посилки треба слати на адрес:

NASHA SYLA, P.O. Box 3628. Stn.B, Winnipeg, Canada.

Редакція: 901 Main St. Winnipeg.

Від Видавництва.

Відки? — Пощо? — Нащо? та куди? — Оттакими питанями зустрічають у нас звичайно появу нової часописи — значить інтересуючі ся люди хотять знати дорогу, якою має нова часопись поступати, та цїль до якої вона буде стреміти.

Щоби задоволити цїкавих, а рівночасно щоби заощадити їм труду в догадуваню ся, а в слїд за тим не дати розвиватись більш або менш хибним підозріням — часописи подають в своїм першім числї поясненя що до їх появи та програми.

Щоби пояснити причину появи нашої часописи — місячника, а дальше єї цїль та тактику — постараємось в отсїм місци відповісти на зазначені в горі питаня: Відки? пощо? на що? та куди?

— Канадийські Українцї не мають причини нарікати на недостачу своїх часописий, а противно можуть похвалитись великим числом сих послїдних. Майже кожда партія, секта чи група має свій друкований орган, свою часопись. До тепер істнує їх вже в Канадї аж девять. А отсе виходить ще і десята.

Чи не буде за богато? Чи стане місця ще й на десяту? — запитає або подумає дехто. А ось зараз побачимо:

Всї сї девять істнуючих часописий, коло яких гуртуєсь певна група людий, відносять ся більше або меньше до себе ворожо, вони провадять між собою завзяту борбу-полеміку, густо часто безосновну, нерозумну, а навіть переходячу поза границї

газетярської приличности. Часопись одної партії, секти чи гру пи вишукує тілько лихі сторони чи ошибки у часописях других партій, та зараз й накидаєсь мокрим рядном на ту часопись та людий, які коло неї групують ся. Прихильники-ж одної, або другої часописи по приміру своїх друкованих органів, нуж й собі сваритись, ворогувати, а частенько й за чуби себе тягати, „полемізувати“ кулаками й. т. и.

Самаж полеміка та обопільна критика у тутешних наших часописях, з малими виїмками, майже ніколи не виходить поза границі оттаких висловів: „Проч з ними! Гоніть їх від себе!Хру ї! Зрадники! Киринники! Запроданці! Ідіоти! Консерват! Лібе рал! Безпартийник! Соціяліст! Католик! Серафимець!“ і т. д.

Буває часом, посварять ся дїти між собою, та зараз же й од но одному й скаже: „А в тебе очи як цибулї“, а друге йому й відріже: „А в тебе ніс,як бараболя“! або:„Твій тато швець“-„А твій кравець“,— забирай ся з відси, ні, забирай ся ти!“ і т. д.

Чи богато ріжнить ся оттака сварка та докази діточі від „полеміки“ та „аргументації“ в наших часописях?

Егеж ріжнить ся хиба тим, що там десь на подвірю сварять ся д ї т и 3 або 4 лїтні, а тут „полемізують“ люди 30 або 40 лїтні.

Представмо собі, що десь на фармі в Саскачеванї, в Альберті, або таки в Манітобі, живе собі фармар, що має 5 синів. І так: Сам батько то католик, його один син протестант; другий консерват; третий лїберал, четвертий безпартийний, а пятий соціяліст; кождий з них предплачує відповідаючу своїм переконаням часопись і поступає після „рецепти“, яку кожда з сих часописий подає. Отже так: Батько зараз має прогнати з хати свого першого сина, або він батька; другий син мав би прогнати свого третого брата, третий брат четвертого, четвертий пятого або навідворот. Значить усї мають себе прогнати, вилаявшись в перед добре, а свою матїр хатину та землю полишити на „ласку Божу“ нехай чужі опікують ся та господарують.

Ми не є противні партизаньству, критиці та полеміці, а про тивно признаємо, що те все є конечним для всесторонного розвитку народу; критика та полеміка є товчком до думаня та заставновленя, а дальше до контролї самих себе, власної праці — о днак така критика та полеміка повинна бути розважна, програмова, входяча в саму суть даної річи, а не пряме накидуване ся одних на других, як се робить ся тепер у нас.

Не перечимо, що поза згаданими полеміками, старають ся містити згадані часописи і хосенні статї, однак про такі вони завзято мовчать, щоб, буває, не признати своєму противникові рації, та слушности, а в слїд за тим такі добрі статї гублять ся в навалї меньш добрих та хосенних.

Еге-ж,скаже нєоден,якому повисше не посмакує: Вихопився „десятий“ тай хоче грати ролюМойсея, накидаєсь на всїх і вся і хоче, щоб усї за ним ішли!

Та ні! Ми видаючи нашу часопись - місячник, не хочемо гра ти ролї верховодів - провідників, та не кличемо, щоб до нас та за нами ішли.

Нашим бажанем, та стремлїнем є тілько, за посередством нашого місячника вказувати та, після спромоги, простувати, направляти ті хиби, які нищать наш народний організм.

Стоячи осторонь тої борби, яка завелась між нашими посе ленцями тут вКанадї, думаємо, що маємо право, а навіть ува жаємо за свій обовязок звертати увагу на те, що після нашої думки, є блудом та видходить на шкоду нашим поселенцям, а тим самим загалови нашого народу.

Та цїлею нашою є, не тілько вишукувати блуди і за них картати, але рівномірно з тим, вишукувати також і добрі сторо ни та дїла і за них хвалити, віддавати признане після вартости тих дїл.

Наш тутешний організм, наші тутешні будівлї дуже „кост рубаті“, однак ми не хочемо їх валити, щоб на їх місци ставити нові, а противно хочемо помагати в їх дальшій будові, огладжуючи та вичищуючи їх.

І тілько одну повалену будівлю нашим бажанем є взнести, а се витворене „спільного знаменика“, порозуміня, толерантнос ти,- а вслїд за тим,спільного братерського пожитя між нами всї ма. —

Щоби, як у висше згаданім примірі,за для свого партизань ства, батько не цурав ся і не проганяв синів, а сини батька та самих себе з хати, та від своєї неньки лишаючи еї на опіку та поталу чужим.- а щоби були виразумілі оден для другого, та в потребі, в оборонї своєї хати та неньки, яка їм всїм дала житє, відкинувши своє партизанъство, ставали в їх оборонї.

Сим „спільним знаменикомъ“ для нас всїх є **Ідея Українъства!** Яку ми всї, без ріжниці поглядів політичних та релїгійних, по винні плекати, шанувати та охороняти! перш всього!

В нашім місячнику будемо містити огляди з руху та праці ві всіх закутинах де тільки живе наш нарід; дальше будемо містити місячний огляд сьвітової політики, щоби наші читачі могли знати що робить ся між самими Українцями, та рівночасно мали поняте про те що в тім самім часі діє ся в сьвіті між другими народами;

Будемо містити місячний перегляд з наших як тутешних так і заграничних часописей.

Рівнож знайдуть місце в нашім місячнику і наші писателї та поети і т д.

Взагалї постараємось, щоби „**Наша Сила**", як ми назвали наш місячник, була відбиткою та оглядом нашої народної сили.

Повисше ми подали, здаєсь ясно цїль та програму роботи нашого місячника.- Се все поки що наші бажаня і стремлїня— будучність же покаже, як піде праця.- Правда, ми є помильні і можемо так само блудити, і в тім случаю чекаємо критики, яку повитаємо щиро і прихильно, если тільки вона буде так само щирою і розважною.

На додаток, уважаємо за потрібне сказати ось що: Наші поселенцї вже кілька разів завелись на деяких видавництвах, які поживотіли кілька тижнів, а опісля перестали виходити, наражаючи тим самим людий на страту. Правда, се трафляє ся; трафляєсь однак там, де видавцї не обдумали заздалегідь справи свого видавництва, та не забезпечили йому єствованя.

Вам певно цїкаво знати, як довго буде жити та ЧИ УПАДЕ НАША СИЛА? а тим самим, чи безпечно посилати передплату? На се ми відповімо так:- Доки ми зважились пускати перше чисто нашого місячника між Вас, ми забезпечили йому єствоване на цїлий рік; з н а ч и т ь с я, щ о п е р ш и й р і к ж и т я „ Н а ш о ї С и л и" є п е в н и й, і В а ш а п е р е д п л а т а н е п р о п а д е З кінцем же першого року, ми обрахуємо скілько „сили" нам принесла „Наша Сила" і повідомимо Вас наперед, чи можна буде видавати дальше, та чи маєте прислати передплату і на другий рік. Перший рік є забезпечений!

В отсїм місци просимо всїх, що глядять на справу так як ми, що відчувають потребу викляровання нашої народної роботи, до співробітництва та помочи в нашій праці.

„ Наша Сила" не буде шкодити, ані конкурувати з істнуючими вже часописями, а противно, ніся змоги буде їм помагати, уважаючи їх за потрібні та хосенні для розвою нашого народу, та рівночасно чекає помочі і від них.

В виду сего, думаємо, що наші часописи, радо повитають появу свого „десятого" товаришa, та найдуть і для нього місце при себі.

Рівнож просимо всїх охочих надсилати нам відомости з житя наших поселенцїв по колоніях, їх товариств, брацтв та всяких спілок, а рівночасно розповсюднювати „Нашу Силу" хата від хати — з рук до рук.

Не потурай!

Не потурай на те, що шлях ще не пробитий,
Що нетрями пустими треба йти,
Де тільки вие звір несамовитий---
Дарма! прямуй до сьвітлої мети!

Не потурай на те, що ніч глуха все жрие,
Ударить грім зза хмар у тьмі пїмій,
А вітер лютий з півночі повіє...
Вперед, вперед сьмілїще, друже мій!

Не потурай нї на що! Навіть смерти
Не бійсь: її нїхто не оббіжить.
Так краще ж нам у боротьбі померти,
Ніж у багні гниючи мовчки жить.

Не потурай на те, як часом добрі люди
Влещатимуть, щоб не виходив сам,
А ждав поки завзятих більше буде...
Вперед рушай, бо честь і воля там!

Не потурай! тодї вас більш і стане,
Як знайдеться той перший, що за край
Проти всього на сьвіті сам повстане...
Вперед, вперед! Борись, не потурай!

В. Мальований.

Наші Невдачі.

„Не сіючи не майте надій на жниво".

ВИСЛІД недавно вілбувших ся провінціональних виборів в Альбертї, при яких перепали всї наші народні кандидати наповнили сумним відгомоном та огірченем уми сьвідомійших наших поселенців в Канадї, та, річ природна, справив прикру несподіванку всїм Українцям поза границями Канади.

Та за сим прикрим почутем, яке нанесла ся невдача, наступає ще більш прикре — а се власне сьвідомість шкоди, утрати, яку ся невдача принесла нашому тутешньому народньому житю та розвоєви.

Шкода ся се в першій мірі притакнене і затвердженє тої зневіри у власні сили яка і так аж надто розпаношилась між нашим народом, а друге. се утрата тої корисги, того зиску, який можна було здобути не лише для наших поселенців в Альбертї та Канадї. але загалом для всего українського народу.

І ся утрата та шкода, яку нам нанесли альбертийські Українцї стає ще більше болюча і наглядна, коли зауважимо, що в округах, де виступали наші народні кандидати, більшість виборців се — Українцї, які,з огляду на свою чисельну більшість, могли певно переперти своїх кандидатів і вибрати їх послами!

Та сталось пропало! — Знаємо вже добре, що ми утратили. Вчасти воно нам не нове і не дуже дивне, бо ми тратимо нераз.

Цїкаво однак булоб розглянути, та знати причину, чому ми утратили недавно в Альбертї, та тратимо звичайно деінде.

В наших людий е одна недобра привичка, а се, при всяких невдачах та ошибках, звалюване вини на другого. Стане ся щось лихого, недоброго, так у нас зараз же й говорить ся: а се через того, або того! А се через них! Як би не було так, то булоб онтак! і т. п.

Все проче е, тілько того нема, щоб ми по щирости признали ся вдаривши себе в груди: Нашим невдачам, нашим неповодженям винні таки ми самі!

Таке воно: люди мудрі, та оглядні, проворні замикають свою стайню доки ще кінь в стайнї, щоби, буває, злодій не вкрав його; менше проворні замикають стайню, коли вже коня нема, та замикають, щоби бодай инших річей з стайнї не покрадено; нашіж знова люди і сего не роблять, і по утратї коня не замикають стайні, а лиш скаржать ся та нарікають то на коня що він винен, що його злодій вкрав, то знов на самого злодія, чому він буває не прийшов замельдувати ся та сказати: газду-ню, я маю охоту вкрасти у вас коня, тож глядїть та замикайте стайню, та ще й собаку на сторожи поставте, а то їй богу вкраду, як сего не зробите. — І стайня стоїть і дальше отвором, а злодій знов без мельдунку, як хотїв би наш газла, приходить, та по кони ще й лопа потягне, далї упряж, а де-далї,,то й стайню по кавалкови позабирає, а там ще дальше, то й самого господаря попросить до себе з підсьміхом, за фірмана до йогож таки власного коня.

Подібно згаданому примірови, дїесь при неповодженях в нашім народнім житю, так само дїесь тепер у нас по невдачі підчас альбертійських виборів.

Наші кандидати, та провідники нашого тутешнього національного руху, по згаданій невдачі в Альбертї плачуть та нарікають приписуючи вину то самим виборцям, що не віддали своїх голосів, як належало сподіватись, то на виборчі над'ужитя всяких політичних махерів, то знов контр-агітації своїх противників і т. п.

Ми не перечимо, що частину вини треба приписати і виборцям, а дальше всяким противникам нашої національної справи, однак львину часть вину треба приписати самим провідникам, самим кандидатам, як тим господарям, що не замикають стайнї, та не стережуть свого добра.

Провідники наші з огірченем, та жалем нарікають, говорячи, що наш народ темний, несьвідомий, без'ідейний, що з ним неможна нич зробити, бо він невдячний, не хоче розуміти та бачити їх змагань, та стремлінь, які нікому иншому а томуж самому народови мають вийти на користь і т. п.

Воно вчасти так; ми однак запитаємо: Хто старав ся зарадити сїй темноті, несьвідомости та без'ідейности? Хто старавсь вразумити той нарід та пояснити йому потребу, та користь вибору своїх заступників і т. п.?

Удармось в груди та скажім собі отверто, що ми таки сего не робили, а навіть і тепер ще не робимо. Правда, ми нераз зій-

повинись балакали між собою; що треба, що добре булоб, аби освідомити народ, або нераз і в часописях про се писали, та на тім і конець, на тім і скінчилась вся робота.

Та ви скажете: кількож то перед виборами на вічах ми наговорились та натолкувались людям як та що мають робити, аж похрипли, та все таки не помогло, як горохом об стіну. Еге-ж, воно так; та за пізно рушницю набивати як заяць вже втікає, а треба її вперед, ще дома оглянути та наладувати.

Така сама справа і з виборами та всякими иньшими народними виступами, де рахуєсь на поперте того самого народу: за пізно тай за мало кликнути на передвиборчім вічу: Люди ось ми ваші заступники, ви повинні за нами голосувати, та нас попирати, бо ми хочемо вашого добра, як се у нас робить ся,— а треба без перестанку ще перед виборами іти між народ і його вперед научити, та пояснити все як слїд, тоді і будемо мати право вимагати більше від своїх людий, від своїх виборців, тоді і виборці, розуміючи вагу даної хвилї, сповнять свій обовязок, попираючи своїх заступників.

Брак такої плянової, безперестанної праці освідомляючої народ, є причиною наших невдач, а вслїд за тим і зневіри у свої сили. Се показали нам недавно відбувші ся вибори провінціональні в Альбертї, так само послїдні провінціональні вибори в Саскачеванї, послїдні домінїяльні вибори, та в кінци відбувші ся минувшого року мійські вибори у Віннінегу.

Така обдумана плянова праця, повинна заповнити час між виборами, чи всякими иньшими народними виступами — та однак не має вона виключно служити для виборів і т. п., але загалом для освідомленя, без взгляду на вибори. Всякі вибори, при яких виступають наші народні кандидати, були-би тілько показчиком, контрольором провадженої між народом праці, та вислїду, який така праця принесла.

Таку однак працю можна провадити тілько запомочею організації, згуртованими силами наших свідомійших одиниць.

Пора вже найвисша дати житє такій організації, та попровадити здорову, обдуману, реальну працю між нашими поселеньцями! Наші учителї по кольоніях, які всегда жиють в стичности, та знають найлїпше обставини та потреби наших поселеньців, повинні перші в злуці з другими свідомійшими одиницями, на своїх конвенціях, чи умисно для того скликаних зборах, призадуматись над сею справою, та зараз же і взятись енергічно, з вірою в добрий успіх — до впровадженя в житє такої організації, а рівномірно з нею і до продуктивної праці між нашими фармарами та робітниками.

Сіймо — а будемо жати!

(О)

На Народній Ниві

Та слави людської зовсїм ми не бажали,
Бо не герої ми і не богатирі.
Нї, ми невольники, хоч добровільно взяли
На себе пута. Ми рабами волї стали:
На шляху поступу ми лиш камінцї.

І. Франко.

МИХАЙЛО ПАВЛИК.

Сорок лїт минає тепер, як оден з найзавзятїйших борців за правду і волю, за добро нашого народу почав свою безвтомну працю.

Сорок лїт — сеж цїле житє, се той вік, який найдорозший чоловікови.

Сорок лїт важкої праці серед злиднїв і напастий зі сторони не лиш чужих, а й своїх, серед журби о кусень хлїба, серед злоби, та байдужности земляків — чи може бути більша жертва, яку може принести чоловік!

А таку жертву принїс власне українському народови — Михайло Павлик.

Коли вернемо ся в часи, як Павлик розпочинає свою ідейну роботу, так бачимо, що серед галицької інтелїгенції не було нїякої ясної думки про те, щоби полїпшити долю народа. Нї-

хто про се ясно не думав. Народ не мав проводирів, не чув ні від кого розумного слова.

Та ось з'являєсь на українськім виднокрузі особа Драгоманова і від него паде луч поступового сьвітла на тодішну молодь — а між нею і на Павлика.

І запалилась молода душа і заприсяглась ціле жите віддати для поступу, для правди, для полїпшеня долї своїх братів.

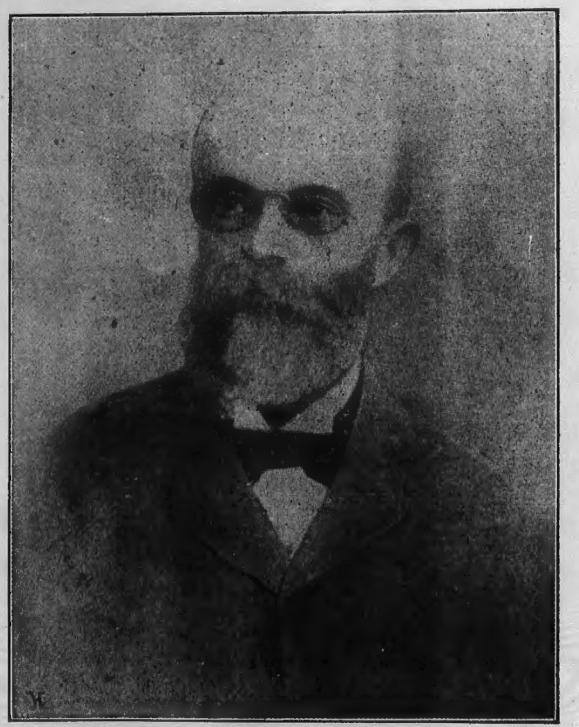

Михайло Павлик.

І щож? Чи зрозуміли його? Власти почали переслїдувати і посадили в тюрму, напятнували як небезпечну людину. Товариші почали цуратись обминати. Не було де притулитись, щоби заробити на кусень хлїба. Згадуючи в одному місцї про те, він каже:

„ ...мене вхопила зелїзна рука і шпурнула в неволю, а потому замкли ся передо мною ворота панського раю на віки. А все то за то, що съмів подумати не так як пани, тай обізвати ся за бідними".

Та під всїми зелїзними ударами душа Павлика не подала ся Десятки лїт минали, а він кував і лупав тверду скалу без упину, без супочинку.

Коли говорять, що Драгоманів прорубав вікно з всхідної в західну Европу (себто добув з західної Европи поступові думки про полїпшене долї народа), то про Павлика можна сказати, що він з Франком прорубав вікно з Галичини в Европу і впустив звідтам промінї поступу.

* * *

Нинї Павлик старий чоловік — старий, спрацьований і убогий Писав колись Драгоманів до Франка, що хоч не легко Франкови і товаришам йти правою дорогою, то всеж прийде час, що їх зрозуміють і тодї може й грошї будуть вони мати. — І не справдились слова Драгоманова. . . І гроший нема, і сили до роботи ослабли.

Пригадуєсь, як ще 1910 р. розказувала Ярина Січинська про бідуване Павлика. Просто соромно згадувати нині се, бо власне тодї треба було подбати, помогти йому, а ми сього не зробили як слїд.

А ось тепер перед нами лист Павлика, з мая с. р., писаний з приводу старань щоби помогти эму. Між іншим він каже:

„Менї якби поїхати тепер до тих Піщан, то може полекшалоб (зн. поздоровшав би)". Дальше говорить, що тодї забрав би ся до працї, яка в него на думцї і коло якої треба би попрацювати яких два - три роки . . . „і не потрібувати журити ся хлїбом насущним, а се тяжко..."

І так старість і слабість і при тім журба о хлїб насушний,— а все те за 40-лїтну тяжку працю для добра народу.

Годї дословно переповісти все те, що можнаб сказати..., бо сором, тяжкий сором нам усїм! Чи повинен 40-лїтний наш робітник скаржити ся на убожество, терпіти нужду на старости? А коли так є, то хто сему винен — чи не ми?

* * *

Щоби отже бодай в части скинути з себе сей сором, ми повинні сейчас як найенергічнійше занятись збіркою на підмогу, і не на підмогу, бо рівночасно на сплачене нашого народного довгу, який повинні були давно сплатити. Не чекати ах: оказії, а поодиноко і гурт ками, на всяких сходинах, на вічах поставити першим обовязком дати що можемо і зібрати від кого лише можна для того, хто ціле жите віддав на працю, а на старости лишив ся без нічого.

Колиб в нас було почуте обовязку, так ми не відчувши тягару озолотилиб одного чоловіка. — бо ми нарід. Так отже доложім старань, щоби бодай тепер, наскільки мож. дати можність відітхнути знеможеному робітникови, осолодити бодай вчасти його старечий вік, показавши, що нам не байдуже те, коло чого він 40 літ трудив ся і що проповідував.

Памятаймо, що до сього кличе нас не так 40-літний ювилей Павлика, як матеріяльне його положене. Про ювилей його мало й думають, хоч він має до сього повне право Початки його письменницької роботи припадають власне на 1873 рік — тоді зложений вірш Павлика:

„Прийди весно. прийди сьвята,
Природо красна встань!
Ой жде тебе сумна земля,
Прийди, прийди, поглянь.
Тепленьке сонце засьвіти,
Потоки забренїть.
Траво зеленая рости,
А птички щебечіть.
Цьвітами луже засияй,
Цьвіти красо сьвята,
Тепленький вітре повівай,
Заграй природо вся.
Зорею личко червонїй,
Глянь оком голубим,
Глянь, серце душу ми огрій,
Огрій чувством сьвятим.
Не знаю, що і як сказать,
Рай та весна менї,
Серденьку все о нїй гадать,
О молодій весні.

Прийди-ж весно, прийди сьвята,
Душею я воскрес
На волю дух мов птичка та
Полине до небес...“

Коли отже забувають про нього ті, що ближше його стоять, то ми тимбільше попрацюймо, щоб замість ювилейних телеграм вислати для нього таку суму грошеву, яку повинен вислати народ.

В дальших числах згадаємо дещо більше з житя сього нашого заслуженого народного робітника.

Дмитро Макогон.

Конекрипція.

При дверях стояв жандарм і пускав до середини по одному чоловікови. В громадській канцелярії сидів за довгим столом конекрипційним комісар, а коло него розвалив ся на кріслї польський сьвященик, що нарочно задля конскрипції приїхав сюди з близького місточка.

По-дальше від них, під вікном, сидів начальник громади.

— Мой, не пхай ся один з другим! Маєш ще час до вечера! — кричав жандарм до людий. — По одному лиш! Гай, йдіть ви.

— Як називаєте ся? спитав чоловіка конекрипційний комісар.

— Іван Когут.

— Якої ви віри: польської чи руської?

— Римо-католицької, відповів Іван, один з найсьвідомійших людий із села..

— Значить ся польської! — поправив його комісар. — Но бачите! Ви вже не молодий чоловік, а досї не знаєте свого власного назвиска.

Іван здивований глянув на комісаря.

— Як ви називаєте ся, як?

— Іван Когут!

— Не так, ґаздо!

— Ба так, пане!

— Чоловіче, знай се: ти як Поляк, не можеш називати ся Івая Когут, але Ян Когут. Отсе є правдиве ваше імя.

Когут засьміяв ся.

— Пане комісар! Мій тато не був Когутом, тай я ним не хочу бути. Моє імя Іван Когут і так прошу мене записати. Вирочім я є Русином, бо і моя розговірна мова є руська.

— Що? — червонїючи від гніву, крикнув лютий ксьондз. — А де ти ходиш: до церкви чи до костела?

— До костела.

— А який ти кажеш „отченаш“: польський чи руський?

— Польський.

— А чому гавкаєш, що ти Русин?

— Я не знаю, хто з нас обох гавкає, відповів спокійно Іван.

— Мовчи, дурню! закричав комісар.

— Сейчас його арештувати! — приказав комісар, звертаючи ся до жандарма.

— Вже ми знаєм самі, як тебе записати. Диви, він ще пискує!

Жандарм приарештував Когута і відпровадив його до сільского арешту.

— Далї! — крикнув комісар до людий.

Чоловік, що приходив тепер на чергу, якось не мав відваги приступити до комісара, Подав ся в зад і зробив місце другому. Сей приступив до стола.

— Як називаєте ся?

— Петро Майданьский.

— Не Петро Майданський, лиш Пйотр Майданьскі, — крикнув на него комісар. — Се-ж преціньчисто польске призвіще.

— Я, пане, Русин! Ходжу до церкви і...

— Ти, вдурів, чоловіче? — перервав йому комісар. — Який ти Русин? Твоє родове призвіще, розумієш? — твоє імя найкраще каже, хто ти є...

— А звідки, пане, ви знаєте мій рід?

— Мовчи бо зараз підеш там, де Когут пішов.

Комісар питав дальше і записував все те. що до конскрипції належить.

— Можеш відійти вже! Далї!

— Та як ви, пане, мене записали: Поляком чи Русином? — поспитав на відході Майданський.

— А тобі на-що? Шуруй звідси!

— Як то на-що? обурював ся Майданський. — Що, ви хочете мене на старість перероблятн?

— Мовчи і забирай ся!

— Бо я таки Русин! — говорив вперто чоловік. — Ви не по правді пишете!

— Арештувати сего убійника! закричав лютий комісар.

Жандарм приарештував й Майданського. А коли виводив його з канцелярії всї люди, що були в сїнях і на подвірю, вийшли на толоку. Комісар кликав людий до конскрипції, та вони не йшли. Бояли ся арешту.

Тимчасом на дорозї показав ся учитель. Перейшов місток і завернув до громадської канцелярії.

— Ви вже всї записали ся? — поспитав учитель людий.

— Де там, пане! І ви не йдїть, бо зараз заженуть вас до арешту.

— Як? Чому? — поспитав учитель.

Люди обступили учителя і почали оповідати. Ще не довели до кінця свого оповіданя, як з канцелярії вийшов жандарм і скорим кроком подав ся до людий.

— На бік! — крикнув жандарм.

Люди зробили йому місце. Жандарм став перед учителем.

— В імени права арештую Вас!

— За-що? поспитав здивований учиталъ.

— Се моя річ! Ступайте наперед до канцелярії.

— Що ви бунтуэте людий? — крикнув комісар на учителя. коли він лише показав ся на порозї.

— Я людий цїлком не бунтую. Вони самі бунтують ся через ваші безправства.

— Чуете як він відповідає? -- підхопив ксьондз.

— Таке ми з тим паном завше маємо. Він і мене злодїєм робить! -- вмішав ся війт, вірний поплечник старости і дїдича.

— Що ви говорите? Я вас зараз скажу закувати! -- звернув ся комісар до учителя.

— Се вам вільно! -- відповів лагідно учитель.

— Відпровадьте сего пана до арешту! -- приказав комісар.

Жандарм виконав даний йому розказ.

Комісар з ксьондзом відійшли до другої хати на нараду. По часї прийшли назад. Видно, були вдоволені, бо усьміхали ся до себе.

— Слухайте, -- звернув ся комісар до війта, — йдіть на двір і скажіть людям що я через бунт перериваю конскрипцію. В село прийде дванайцять жандармів і аж тоді почне ся конскрипція дальше.

— А ви, пане вахмайстер, -- говорив дальше комісар -- ще сегодня відпровадите всіх трох бунтарів до староства.

Жандарм салютував, відбираючи розказ. Ксьондз взяв комісаря під руку і повів його до двора.

ДОВКОЛА СЬВІТА.

Балканські держави, які спільними силами побили Туреччину та викликали в цілій Европі небезпеку загальної війни, побивши свого ворога, почали сваритись між собою над здобутою добичею. -- І так тепер перед очима Европи нова небезпека війни між Болгарією з одної сторони, а Сербією, Грецією та Чорногорою з другої; вслід за сим питане загально европейської війни ще не зійшло з порядку дневного, а противно грозить кождої хвилі вибухом.

Болгарія приписуючи собі головну заслугу побитя Туреччини, хоче забрати для себе більшу частину здобутих у Туреччини земель; знова Сербія та Греція таку саму заслугу приписують собі і не хотять дати Болгарії, сего, що вона жадає, раз боячись, щоби Болгарія не стала надто сильною, то знова що після їх военних заслуг більша частина здобутих земель належить їм.

Пока що всї згадані балканські держави висилають війська в ті землї, які хотять забрати для себе, які кождої хвилї готові кинутись на себе га поставити домагання та претенсії своїх держав на полї вій

ни. Тимчасом заступники сих держав на мировій конференції в Лондонї, при помочи великих держав, старають ся згадані спори залагодити мирною дорогою.

В кількох днях вся ся справа скінчить ся і ми будемо сьвідками, або нової війни, або всїма бажаного мира на Балканї.

Гроза европейської війни не минає.— Побіч балканських конфліктів, є ще другі причини, які спонукують европейські держави бути готовими кождої хвилї до війни. Одною з сих причин се інтереси торговельні, які Европейські держави мають в Туреччинї, а се головно в малій Азії.

Туреччина винна богато грошей Нїмеччинї, і щоб задоволити сю послїдну, хоче позволити їй побудувати в Малій Азії зелїзницю, яка-би еї лучила з Европою та рівночасно злучити еї з істнуючою вже анатолійською зелїзницею, яка веде в глубину краю.

Туреччина винна однак також богато мілїонів Росії і ся власне хоче собі будувати зелїзницю в Малій Азії та злучити еї з кавказькою, та не хоче допустити до сього, щоб Туреччина позволила Нїмеччинї вихати ся до Малої Азії.

Посїдане такої зелїзниці приносить богато користи державі, бо она за еї посредством провадить торговлю, та в кождій хвилї може нею спроваджувати свої війска, які в потребі будуть боронити еї інтересів. Не диво отже що як Росія так Нїмеччина уперто жадають від Туреччини позволеня для себе на будову згаданих зелїзниць, а рівночасно приготовляють ся, на всякий случай, оруженою рукою здобути для себе право на будову згаданої зелїзниці.

Непорозуміня між Сп. Дер. а Японїзю

Підчас коли в Европі одна держава на другу острить оруже, зайшли в послїдних часах і на американськім континентї непорозуміня, які можуть довести до війни між Сп. Державами а Японїею. — Именно уряд стейту Каліфорнія в Сп. Державах, ухвалив біл, яким не дозволяє ся замешкалим в каліфорнійськім стейтї Японцям набувати землю на власність. Японський ряд в острім тонї упімнув ся за своїми поселеньцями, домагаючи ся зне сеня згаданого білу.

Тепер власне провадять ся переговори між обома державами над мирним залагодженем сеї справи.

Столітний ювилей мира між Анґлією і Сп. Державами

Анґлія і Америка обходять тепер сьвяточно столітний ювилей мира між згаданими державами, желаючи жити мирно і дальше між собою, працюючи більше над культурним піднесенем своїх країв.

Сп. Держави в маю сего року признали офіціяльно Хіни як республику, вручаючи своє признане президентови Хін Юан-Ші-Каєви. Рівночасно правительства обмінили ся ґратуляціями з нагоди прихильних відносин між сими державами, які вже тревають цілих 70 літ.

З Галичини.

До нужди, яку спричинили галицьким Українцям елементарні нещастя з кінцем мин. року, а дальше до напруженя, яке викликала балканська війна та ворожнеча між Австрією та Росією, яка грозила кождої хвилї вибухом війни, між сими двома державами — послїдні тижні принесли нашим галицьким братам нові несподіванки, а в слїд за ними й нові напруженя та ожиданя.

Розвязане галицького сойму.

Галицький сойм вже цілих три роки був нездалий до ніякої праці, позаяк українські посли за помочию обструкції, не хотіли позволити польським шляхтичам радити над чим иншим, доки не ухвалять справедливійшої виборчої реформи, яка би дала нагоду як Українцям так загалом біднійшому населеню Галичини, вибрати до сойму своїх заступників, які в соймі заступали би їх інтереси. Через три роки боролись польські пани з українськими послами, та в кінци таки мусїли уступити і перед місяцем сойм розвязано та розписано нові вибори.

Рівночасно з розвязанем сойму прийшла друга несподіванка, а се: усуненє галицького намісника Бобжинського а на його місце іменовано Коритовського.

По убитю Сїчинським попереднього намісника Потоцького, цїсар іменував намісником Галичини Бобжинського. Задачею Бобжинського було довести Українців і Поляків до згоди, та запровадити лад в краю. Будучи більше демократичним від свого попередника він попав в неласку бутних галицьких шляхтичів, а не маючи досить енергії вкоротити волю тих панків, мусїв уступити; на його місце цїсар іменував Коритовського, який має бути дуже енергічним чоловіком. Цікаво лише знати проти кого він вжие своєї енергії!?

Українці не жадають більш нїчого, як справедливости та рівного трактованя себе як співгорожан краю.

Рівночасно з розвязанем сойму та іменованем нового намісника розписано нові вибори.

До сих то виборів Українці приготовляють ся всїми силами, бо їх виспїд буде або за порукою ухваленя справедливійшої виборчої реформи, яка покличе до управи краєм також Українців та загалом біднійше населене, або відсять керму краю знова в руки польських шляхтичів.

Пастирські листи:

Одним з цїкавійших епізодів в сїй борбі між Українцями й Поляками, за виборчу реформу, со пастирські листи українських і польських епископів. Польські епископи, які йдуть рука об руку з польською шляхтою, боячись, щоби до сойму не увійшли поступовійші елементи, та не ухвалили справедливійшої виборчої реформи, видали до виборців відозву, в якій накликують нарід, щоби вибирали тільки виставлених шляхтичами та ними самими затверджених кандидатів. В відповідь на се, під напором публичної опінії, українські епископи видали також відозву, в якій, хоч дуже несьміло та все таки в супереч польським епископам, заявились за реформою виборчою.

Оба епископства покликують ся на інтереси католицької церкви, та з тих двох епископських відозв виглядає, що інтереси кат. церкви мають дещо инше лице.

Як би то не було, а ворожнеча між обома народами Галичини, в наслїдок подібних епископських відозв, в недалекій будучности може приняти застрашаючі форми. Про виспїд виборів, та уформоване відносин руcько-польських в Галичині подамо нашим читачам в слїдуючі числї „Нашої Сили".

З Рос. України.

Українська справа в російській Думі та Державній Раді

Здавалось, що після всяких утисків, заказів та гнотів, якими російський уряд бажав змести з лиця землї всякий прояв української національної думки, — не стане й слїду по російских Українцях. Так здавалось, та всупереч сподіваням та бажаням російських обрусителїв, українська націо-

нальна ідея та свідомість своєї приналежности захоплює чим раз то ширші верстви українського громадяньства, а українська справа виринає з кождим днем на верх наносячи страх російському рядовi.

Хотяй Українці не мають своїх заступників в Думі, однак отсе перед кількома тижнями поступові опозиційні посли иньших народностий вивели українську справу перед думою, інтерпелюючи правительство та дотичні чинники за переслїдування, яких сї послїдні допускають ся над Українцями.

Після сього українська справа найшла відгук і в Російській вищій палаті т.зв. Державній Раді, при дебаті над законопроектом про приватні школи, який має велику вагу для російських Українців. Помимо виступів реакціонерів законопроект принято. Значить ся, що в приватних школах можна буде учити в рідній мові. — Після сього українське слово з під „землі" тайних кружків і т. п. начне поволи виринати на верх та за який час і здобуде собі належне право горожаньства як відрубна самостійна мова 30-мілїонового народу.

З життя Українців в Спол. Державах.

Конвенція Р. Н. Союза (ч. 2.)

З кінцем мая с. р. відбула ся в Ню Йорку конвенція Руського Народного Союза, чого органом є „Народна Воля".

Сей Союз заложено 3 роки тому взад, по конвенції Р. Н. С. (старого ч. 1), на якій то сей „старий" Союз прибрав більше релїгійну закраску, а тим самим відтрутив від себе людий більш вільнодумних та сьвітських, які й заложили нову організацію під назвою Р. Н. Союз.

Сей новий Союз якийсь час розвивав ся дуже гарно і здобув уже досить поважне число членів (около 5000) та з часом почали ся між урядниками з намови деяких глупо амбітних людців непорозуміня, які в послїдних часах прибрали аж надто погані та убійчі для організації форми.

На згаданій конвенції в Ню Йорку залагоджено всї спори, вибрано новий уряд, який дальше має провадити ділами Організації. Рівночасно вибрано редактором „Народної Волї" звісного канадійським та американським Українцям, Івана Ардана, який був довголїтним редактором і видавцем „Свободи".

Настановлене редактором „Народної Волї" І. Ардана дає запоруку як членам Союза так і загалом американським Українцям, що зазлана часопись буде як слїд редагована, та не буде давати місця прямо переходячим границі приличности сваркам, як се мало місце в послїдних часах, а рівночасно причинить ся до піднесення організації, та сї гарного розвитку.

Послїдні числа „Народної Волї" вправді вказують вже хосенні та праві стремлїня нового редактора, в яких повинніб стати до помочи всї свідомійші Українці Спол. Держав, яким не байдужа доля наших поселенців-робітників

З життя канадийських Українців.

З кругів укр. анг. учительства в Манітобі.

(Надіслана стаття)

Заряд О. У. У. оголосив конвенцію укр. англ. учительства завчасу.

Зараз на самім початку знайшли ся люди, яким се неподобалось, та почали ставити колоди.

Виглядає так, що буде дві учительські конвенції в Манітобі в однім і тім самім дни, лише в ріжних місцях. Одна в публичній школі мійській, а друга в приватній школі епископа.

Заряд О. У. У. оголосив в публичній школі, а шкільний організатор, в школі епископа.

Тепер покаже ся, які в нас учителї. Від сеї конвенції можна буде розділити учительство на чотири партії чи групи.

Перша буде поступова; та, котра не дивить ся на ласку і неласку „висших мира сего", а робить і поступає так, як розум і честь наказують.

Друга, клерикальна, се та, що тримаєсь реверенди гр. кат. духовеньства і котра не живе сама, але живе наказами сьвященства.

Трета, се боягузи, що уміють на всї сторони „виляти хвостами", куди вітер повіє туди вони гнуть ся. Се кандидати на наганячів політичних.

Четверта, се індіферентні; се ті, що кажуть: „Моя хата з краю, я нїчо не знаю". Се зневірені, ослаблені і знївечені. Вони живуть і нїчого не роблять.

Українсько-англійське учительство провінції Манітоби і здаєсь цілої Канади під теперішну хвилю находить ся в критичному положеню. Воно стоїть так сказати-б на мертвій точці.

Незалежні сьвященники бажали би (лише бажали б!) щоб учителї йшли з ними.

Гр. кат. сьвященники таки явно хотять, щоби учительство йшло рука об руку з ними.

Обі релігійні секти хотять мати учительство з собою, а як їм се невдасть ся, то ставлять всякі перепони в організації українсько-англійського учительства.

В виду тих перепон, які учительство зазнало в своїх чисто народних змаганях зі сторони міністерства Просьвіти, можна підозрівати, що вище згадані секти, если не обі, то одна з них керувала всіми справами зза куліс народнього житя...

З огляду на своє положене українсько-англійське учительство, яко організація, повинно, зі взгляду на релігійні секти і їх міжусобиці, заняти цілком невтральне становище. Се тому, що наші поселенці розбиті сварками за релігії та „ксьондзи" на ріжні групи і як учитель прихились до одної з них, сейчас буде мати проти себе людий з других груп, які будуть ставити йому всякі перепони і т. д.; а ще і сам стане причиною сварок та роздорів по дістріктах. В таких случаях просьвітна робота, яку має провадити школа та учитель, стане цілком неможливою.

В виду сего наше учительство, зі взгляду на свою стичність з народом, та свою чисельну більшість (як сьвященство обох тутешних сект) повинноб взяти центр, позицію посередну, а духовеньство, як воно в дійсности щире для народа, повинно йому помагати в праці, а як ні, то бодай не перебивати в їхній роботі.

Так повинноб бути, колиб у нас була організація, та фактично міцної і сильної організації укр, англ. учителів в Манітобі нема...

К. П.

Курс Вищої Осьвіти в Вінніпегу:

В понеділок, дня 7-го липня с. р. начинає ся в Вінніпегу, „Курс Вищої Осьвіти", як о сім вже згадували укр. канадийські часописи. Викладати будуть: професор гімназіяльний п. Карманський, який сими днями приїде з Галичини, та п. Крижановський укінчений студент фільозофії. Наука буде відбуватись в день і вечерами.

Курс Вищої Осьвіти в Канаді, се відрадний прояв в житю канадийських Українців; се великий крок вперед. Сим показали канадийські Українці, що вони хоч на чужині, далеко від своїх, інтересують ся своїм рідним, хотять знати сво

ю історію та літературу, як пристало культурним людям.

Українські товариства по всіх закутинах Канади приготовляють ся до сьвятковання 40-літнього ювилею нашого письменника Івана Франка.

Вінніпегські товариства а то: „Тов ім. Заньковецької", „Боян", та тов. ім. Когляревського" спільними силами приготовляють ся до відсьвятковання сего торжества, яке відбудесь в суботу дня 12-го с.м. в галі „**Grand Opera**".

Рівночасно деякі товариства готовлять ся до сьвятковання ювилею 40-літної праці робітника на народній ниві М. Павлика.

Такі сьвята з відданем признання своїм народним робітникам вказують на степень культури та сьвідомости даного народу. Вони вказують о скільки даний нарід розуміє та потрафить оцінити працю своїх народних робітників — світочів, та рівночасно стають заохотою до дальшої праці як згаданих народ. робітників, так і вказують дорогу, якою мають іти нові борці, запевняючи їх, що нарід буде всегда з ними та потрафить оцінити їх роботу.

Ми просимо всі товариства, по кольоніях які будуть устроювати згадані торжества щоби надіслали до нашої редакції відомости, як згадані сьвята відбули ся, скільки людий було присутних, що входило в програму сьвята і т. и. Після свого ми будемо знати, о скільки наших переселенців тут в Канаді інтересують ся та знають своїх визначних людий.

? ? ?

В послїдних тижнях завелась „здоровенна" лайка між вінніпегськими часописями, „Кандийським Фармером" а „Українським Голосом", та знов „Українським Голосом"а „Робочим Народом".

Лайка „Фармера" з „Голосом" дуже низька і майже чисто лишна, так що сей послїдний уважав слушне за більше хосенне з'ігнорувати невмістні запити та закиди „Фармерового" дописувателя. На неї на разі і ми не будемо звертати уваги, а перейдемо відразу до усобиці „У. Гол." з „Р. Нар.", яка правдоподібно, як се читаємо в згаданих часописях, поставить редакції обох часописий перед лицем формальної канадийської справедливости, себ то судом.

Річ в тім, що „Роб. Нар." помістив недавно статю про М. Павлика, та рівночасно завізвав своїх читачів до збірки складок для помочи „потребуючому письменникови", подаючи адрасу куди гроші висы-

лати та рівночасно кажучи, що хто хоче може збірки висилати через ред. Р. Народу.

Се знов не подобалось „Марксістови", який в своїй допосї в „У. Гол." накинув ся на ред. „Р. Н.", та наводя чи спроневіреня фонду Січин ського „Ради Сімох", сказав, що після попередних некоректностий, ред. Р. Н. не має права на збірку, з огляду на не безпеку, яка їх там може стрінути, та рівночасно додав що всякі гроші найлїпше відсилати в призначене місце.

Ми не перечимо, що для омінення „покус", гроші найлїпше висилати в призначене місце; та се власне і зробив „Р. Народ", подаючи адрес Павлика, а що прихильники Р. Н. мають довіре до своєї редакції, поручаючи єї висилку даної суми, се не є її гріхом. Знова-ж „Раду Сімох" що більшу частину гроша ужила не на призначену ціль, годї лучити з редактором Р. Н, який, ми віримо, в добрій вірі запропонував збірку і висилку гроший Павликови і який в жаднім случаю не посьмів би і не повинен-би відказатись виказати ресіт з висланих гроший, если би хто свого зажадав, для провіреня чи гроші вислані, чи ні.

Если-б бралась до збірки спроневіривша ся „Рада Сімох" то дї друга річ, тодї згадані закиди в „У. Г." булиб цілком на місци.

Та не треба з мухи робити вола, а ще більше не потріб ною уважемо тяганину по судах, яка підорве і так слабе животіне обох, будь що будь потрібних нам часописий, а окрім того знеохотить та зневірить до себе богато людий.

Попри вище згадане, в послїднім числї „Укр. Гол" ч. 27 з 2-го липня с. р. поміщена в редакційна статя п. з. „Нині а завтра", яка цілком слушно опрокидає закиди та слушність стремлінь Анґлійців зі взгляду на чужинців. Статю поручаємо всїм до перечитаня, та цілком прилучуємо ся до заклику, поміщеного в кінци згаданої статї:

„Одно, чого нам треба, то обговорити справу ширше, ви робити лїсту наших домагань і тодї так довго домагатись, доки наші домаганя не будуть вволені. Друге: треба згуртувати всї наші народні сили в одно, стати всїм спільно щоби раз здобути те що може стати тривкою основою нашого тутешнього житя".

В нашім місячнику, від слїдуючого числа, ми відділимо кутик для місячного перег ляду кождої нашої тутешної часописи, тому будемо радо принимати замітки нам надіслані від поодиноких людий, які такий перегляд уважають за хосенний.

Мої міркованя з нагоди соціялїстичного віча.

— Сьвіт не є ані духом ані тїлом — каже Авенаріус — він є чимсь третим, а доперва ми робимо його або духом або тїлом, відповідно до того в який спосіб опрацьовуємо його в своїх розважанях і думках. Тому-то є ріжні погляди про ціль істновання. За тим йде витвір ріжних релїґій, ріжних фільозофій. Не має одної моралї, після якої всї люди устроювалиб своє житє. Кождий стан, кожда релїґійна секта, кожда полїтична партія, кождий народ, а навіть поодинокий чоловік має свою мораль, свій кодекс, який надає вартість сьвітови і житю.

В ріжних фазах розвою людськости є ріжні понятя про добро і зло. Людина з малою інтелїґенцією, з ограниченим знанем ніяк не може порозуміти устрою житя людий, в повному значіню інтелїґентних і образованих. І на відворот людина, що взнесла ся понад сїру буденьщину дивує ся забобонним примхам темної маси.

Та одні і другі щирі в своїх поглядах і віруваних. Є люди нещирі із собою, та сих я уважаю за ненормальних.

Коли маса в щось сьвято вірить, то не можна тих сьвятощів видерти єї не приготовавши єї до сего. Поширене знаня мусить йти в парі з ублагороднением. Треба не тільки острити розум, але й чуте різьбити.

На думцї маю ширене атеїзму між темною масою.

Чи така ідея, ширена не вчас, може принести користь людськости та поодиноким людям?..

Я сумнїваю ся. Хотяй би я сам був скрайний атеїст, ніколиб не зважив ся на таке ризиковане дїло, як без приготованя до сего зібраним людям на вічу говорити, що Бога нема. Такий спосіб ширеня ідеї може людий здеморалїзувати а не ублагороднити і ущасливити. Колиб маса, котра жиє в страсї перед невидимою силою, позбула ся тревоги перед справедливостю і в заміну сього не мала виніжненого почутя людськости, не ма-

ла індивідуального розуміня добра і зла, не страхала ся докорів сумліня, то якіж би настали порядки в суспільному устрою?

Працю в тому напрямі треба починати від основ, з низу а не з верху.

Сам референт викладу д. Ревюк заявив, що в те, що тепер вірять, за сто років не будуть вірити. Я думаю, що той час послужить пляновій праці і квестія чи Бог є чи нема стане кождому зрозумілою, без накидуваня такої думки з гори. Поступ мусить поширюватись у всіх напрямах, а не тільки в одному, бо культура і цивілізація можуть зійти на хибні стежки (після моєї гадки вже тепер культура і цівілізація не є на властивій дорозі у всіх напрямах) і повалити ся як се стало ся в старинних Римлян.

Се одна, так би сказати, сторона медалї моіх міркувань. А друга сторона представляє ся, бодай менї дуже сумно.

Я дивуюсь, як можна виступати з такими без'основними промовами, які виголошували на згаданому вічу бесідники укр. соц. дем. партії. А присутні ще й оплескують і похваляють їхню бесіду. А вони радіють, розпливають ся від зарозумілости, в той час як думаюча людина болїе, бачучи таку безкритичність.

Менї здаєть ся, що й д. Ревюк не похвалив теорій, висловлених його партійними товаришами.

Якаж велика ріжниця між викладом д. Ревюка, а пустою балаканиною деяких бесідників. В першого можна добачити розуміне справи, холодну критичність, а в другиx безглузде.

Чи в такий спосіб можна поширювати соціялїзм? Чи маса, яка сьогодні оплескує такі безглузді промови, завтра не буде оплескувати чогось вирост противного, а позавтра знов що иншого?

Кожду будову треба ставити на тріврких основах, кожду цеголку треба добре припасувати, а то будова може повалити ся від силнїйщого подуву вітра.

Я не маю наміру розпочинати агітаційної борби проти соціялїзму, але кождий нефортунний виступ манерів соціяльчої партії мушу напятнувати не зважаючи на те, чи се кому подобаєть ся чи ні. Се роблю в інтересї загально людському, се роблю в інтересї національної ідеї. Без критики нема поступу.

Колиб у нас, себ-то в Українців було більше розуміня критики, а менше зарозумілости, та самохвальби, більше почутя едкости в справах просьвігно-національних та економічних, то й наше становище в сїмї народів булоб далеко краще. А так що? Сваримо ся, лаємо себе взаїмно, а справдїшної праці дуже мало. Се нас спромогу другим народам використовувати себе на кождому кроці як в старому краю так і на чужині. Крайна пора здушити в собі свої примхи, а руководитись справдїшним народним добром.

Правда, що кожде живуче єство прямує до щастя, до роскошей, але кожний в своєму примованю повинен поводитись чесно. А правдиве розуміне чесноти, як каже Бейкон, полягає на тім, щоби бути користним собі і другим.

Се все мої особисті міркованя.

Д.

СЬМІШНЕ

В школї запитав професор Іванка, сина різника:

Скажи менї Іванку, если хто прийде до вашого склепу і зажадає 5 фунтів мяса, а в склепі є тілько 4 фунти, що тоді зробить твій батько?

Нич! Положить руку на вагу, де лежить мясо і тоді буде пять фунтів, а навіть і більше.

Жовнір стратив на війні обі ноги, а коли його жалували, він холоднокровно відповів:

Так менї треба; бо коли я молив ся, то поручав Богови тілько свою душу, а за ноги нич не згадував, через то мене й Бог покарав.

Син: Мамо, через що тато такий лисий?

Мама: Видиш синку, нам та то богато думає, через то полисїв.

Синок: А чому ви, мамо, маєте так богато волосня на голові?

Мама: Чому? Ет, забирай ся, не нудь мене...

А. приходить до приятеля і говорить:

Будь так добрий і пожич менї десять дол.

Той відповідає: Видиш любий приятелю, колиб ти був зі мною отверто говорив, то був бим пожичив, а так то не можу.

А якже я мав тобі говорити, питає А.

Я тобі то виясню: Ти повинен був сказати: Будь так дурний і пожич менї 10 дол.

ПИТАНЯ І ВІДПОВІДИ.

Яка ріжниця між женщиною а домом?

Бо дім малюють раз на рік а женщина кілька разів на день.

Чому женщини подібні до електрика?

Тому, що їх не можна пізнати що вони є.

Чому женщина подібна до автомобіля?

Тому, що мущина мусить дістати вперед лайсенс, щоби міг нею управляти.

Як назвати мущину, що обнимає стару панну?

Видавлювачем цитрини?

Чому дівчата носять горсети (шнурівки)?

Щоби показати хлопцям, яке давлене можуть витримати.

Яка ріжняця є між хідником (тротоаром, сайдвок-ом) а трамваєм (стріт карою)?

5 центів.

Як найлїпше нести воду в решоті?

Заморожену.

Провідник по Канаді.

Український Голос, — орган фармерської організації „Української Громади" в Канаді, Українського Учительства і кооперативних спілок, — тижневник. Адреса: Ukrainskyj Holos, Box 3626. Winnipeg, Man.

Робочий Народ, — орган федерації української Соціял-Демократії в Канаді, —тижневник. Адр.: Robochyj Narod, Box 3542. Winnipeg, Man.

Канадийський Фармер, — орган українських лібералів в Канаді, — тижневник. Адр.: Kanadijskyj Farmer, Box 3656. Winnipeg, Man.

Ранок, — орган української Незалежної Церкви, — тижневник. Адр.: Ranok, Box 3596, Winnipeg, Man.

Канадийський Русин, — орган греко - католицької церкви, — тижневник. Адр. Kanadyjskyj Rusyn, Box 3151. Winnipeg, Man.

Новини, — українська часопись, — виходить два рази в тиждень Адр : Nowyny, 536 Kinistino ave. Edmonton, Alta.

Сьвідок Правди, — орган українських баптистів в Канаді, — місячник. Адр.: 326 Gerrard str. E., Toronto, Ont.

Кадило, — гумористичний місячник. Адр.: 880 Main str. Winnipeg, Man.

Канадиець, — орган українських методистів в Канаді, — виходить 2 рази в місяць. Адр.: Kanadyiec, 602 Kinistino ave. Edmonton, Alta.

НАРОДНА ДРУКАРНЯ
NATIONAL PRESS
901 Main St. Winnipeg, Man.

„Народна Друкарня" виконує всякі роботи, які лише входять в обсяг друкарської штуки.

„Народна Друкарня" виконує як найліпше і по дуже приступних цінах такі друкарські роботи як: запрошення на весілля, вечерниці, балі і инші забави; всякого рода оголошення, циркуляри, листові папери, коверти, тікети, ріжної величини афіші, контракти, повномочія, ріжні Урядові і офісові папери; програми: брошури; книжки і пр. і пр.

„Народна Друкарня" найбільше на цілу Америку заосмотрена в українські черенки; дальше в черенки англійські, польські, російські, німецькі і др.

„НАРОДНА ДРУКАРНЯ" віддає і відбирає роботу на час.

Не забувайте нашої адреси:

NATIONAL PRESS

901 Main St. Winnipeg, Man.